

Wiad. entomol.	24 (1): 21-31	Poznań 2005
----------------	---------------	-------------

Dane o występowaniu przedstawicieli *Dermestidae* (Coleoptera)
w Polsce *

Data on the occurrence of some species of *Dermestidae* (Coleoptera)
in Poland

MARCIN KADEJ

Instytut Zoologiczny U. Wr., Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej,
ul. Przybyszewskiego 63/77, 51-148 Wrocław; e-mail: entomol@biol.uni.wroc.pl

ABSTRACT: This paper presents further data on the occurrence of some Polish species of *Dermestidae*. It is a continuation and completion of faunistics records of the species from the family of *Coleoptera* in Poland.

KEY WORDS: *Dermestidae*, *Anthrenus*, *Attagenus*, *Ctesias*, *Dermestes*, *Globicornis*, *Megatoma*, *Trogoderma*, *Trinodes*, faunistics, distribution, Poland.

Dermestidae to niewielka rodzina chrząszczy. W Polsce wykazano do tej pory 43 gatunki (BURAKOWSKI i in. 1986, 2000). Obecny stan poznania rozmieszczenia tych owadów w kraju nie jest zadowalający, pomimo że duża część taksonów wykazuje synantropijny charakter. Wiedza na ten temat w przypadku wielu gatunków jest jeszcze bardzo fragmentaryczna. Pierwsze szczegółowe opracowanie danych faunistycznych dla rodziny zostało napisane przez MROCKOWSKIEGO i współpracowników, a opublikowane w „Katalogu fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1986). W późniejszym okresie pojawiły się publikacje: KANI (1991), KUBISZA i SZWAŁKI (1991, 1994), BUNALSKIEGO (1997), BURAKOWSKIEGO i in. (2000), które stanowiły wkład w uzupełnienie wiedzy o występowaniu *Dermestidae* w naszym kraju. Pomimo tego, z wielu regionów Polski wciąż brak jest potwierdzeń lub nowych danych o występowaniu *Dermestidae*. Niniejsze opracowanie (w oparciu o materiały, które nie zostały wcześniej opublikowane) aktualizuje dane faunistyczne dla tej rodziny. Materiał dowodowy znajduje się w prywatnych ko-

* Druk pracy w 25% sfinansowany przez Instytut Zoologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego.

lekcjach osób wymienianych w artykule lub w zbiorach Muzeum i Instytutu Zoologii PAN w Warszawie (materiały zebrane przez J. GUTOWSKIEGO i W. JĘDRYCKOWSKIEGO). Układ systematyczny przyjąłem za MROCZKOWSKIM (1975). Zastosowano skróty: gm. – gmina, k. – koło, n. – nadleśnictwo, o. – oddział leśny. Wszędzie tam, gdzie udało się dokładnie ustalić, z jakiego substratu pokarmowego, rodzaju rośliny lub miejsca został zebrany materiał, uwzględniłem te informacje, podając je w opisie.

Serdeczne podziękowania kieruję do wszystkich osób, które udostępniły informacje lub przesyłały własne materiały do poniższego zestawienia.

Dermestes frischii KUGELANN, 1792

- Śląsk Dolny: Zimna Woda (WS68), 15 V 1992, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Małopolska: Pińczów – Skowronno (DA39), 10 V 1991, 7 exx., leg. L. BOROWIEC; 11 V 1991, 8 exx., leg. J. KANIA.

Występuje na terenach nizinnych i w niższych partiach górskich, głównie na terenach otwartych i suchych. Żeruje na padlinie, kościach i ekstrematach. Znany jako groźny szkodnik magazynowy w składach skór, futer, suszonego mięsa, ryb, wyrobów wełnianych, rogu i innych produktów pochodzenia zwierzęcego. Podawany z 12 krain. Z Wyżyny Małopolskiej wykazywany także z Krzyżanowic k. Pińczowa. Z Dolnego Śląska podawany ostatnio przed II wojną światową (BURAKOWSKI i in. 1986).

Dermestes murinus LINNAEUS, 1758

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 15 VII 2003, 1 ex., leg. M. KADEJ.
- Podlasie: Żywkowo ad Białystok (FD67), 19 V 1993, 1 ex., leg. J. GUTOWSKI.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Świniary (XS37), 27 IV 1991, 2 exx., leg. L. BOROWIEC; 27 IV 1991, 4 exx., leg. J. KANIA; Wrocław - Zakrzów (XS47), 5 IV 1975, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Małopolska: Dolina Nidy, Chotel Czerwony (DA78), 14 V 1991, 3 exx., leg. L. BOROWIEC; 14 V 1991, 2 exx., leg. J. KANIA.
- Roztocze: Zwierzyniec (FB30), 7 VI 1988, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

Występuje prawdopodobnie na całym obszarze Polski poza wyższymi partiami górskimi, głównie na swobodzie, rzadziej w domostwach ludzkich, składach i magazynach. Żywi się najczęściej padliną kręgowców. Wykazywany z 17 krain. Z Dolnego Śląska ostatni raz podawany kilkadziesiąt lat temu, z Roztocza podawany był z dwóch stanowisk: Obroc i Panasówka (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Podlasia.

Dermestes undulatus BRAHM, 1790

- Śląsk Dolny: Wrocław - Park Szczytnicki (XS46), 28 V 2000, 2 exx., leg. L. BOROWIEC; Wrocław - Świniary (XS37), 27 IV 1991, 2 exx., leg. L. BOROWIEC; 27 IV 1991, 1 ex., leg. J. KANIA.
- Wyżyna Małopolska: Pińczów - Skowronno (DA39), 10 V 1991, 5 exx., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Lubelska: Gródek n. Hrubieszów (GB03), 2–6 VIII 1995, 3 exx., leg. L. BOROWIEC.

Spotykany głównie na swobodzie, rzadziej w składach i magazynach. Znajdowany w muszlach ślimaków, gniazdach namiotnika oraz na padłych kręgowcach. Podawany z 12 krain. Z Dolnego Śląska nie wykazywany przez blisko 100 lat (BURAKOWSKI i in. 1986).

Dermestes gyllenhalli CASTELNAU, 1840

- Pobrzeże Bałtyku: Wolin - Karnocice (VV76), 23 V 1990, 2 exx., leg. L. BOROWIEC.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 25 VII 1989, 2 exx., leg. L. BOROWIEC.

Zasiedla głównie tereny piaszczyste i wydmore. W Polsce znany z nielicznych stanowisk głównie w zachodniej części kraju. Wykazywany z 7 krain. Zarówno z Pobreża Bałtyku, jak i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, ostatni raz podawany około pół wieku temu (BURAKOWSKI i in. 1986).

Dermestes lanarius ILLIGER, 1801

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Syców - Ślizów, Arboretum Leśne (XS88), 16 VI 2004, 1 ex., z martwego myszołowa – *Buteo buteo* (L.), leg. J. BUDZIK.
- Śląsk Dolny: Prawików (XS18), 19 V 1993, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Stary Wołów (XS18), 16 V 1976, 1 ex., leg. W. ŚWINIARSKA; Wrocław - Karłowice (XS46), 17 VII 1989, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; 4 V 2004, 1 ex., przy budynku Instytutu Mikrobiologii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Przybyszewskiego leg. J. KANIA; 7 VI 2004, 1 ex.; 22 VI 2004, 1 ex., leg. M. KADEJ; Wrocław - Wojnów (XS56), 16 V 1976, 1 ex., leg. W. ŚWINIARSKA; 27 V 1984, 4 exx.; 6 V 1994, 2 exx., leg. L. BOROWIEC.
- Roztocze: Opoka Duża n. Annopol (EB63), 25 V 1994, 3 exx., leg. L. BOROWIEC.

Gatunek palearktyczny, dość często spotykany w Polsce. Występuje prawdopodobnie na całym obszarze kraju prócz wyższych partii górskich. Żeruje na padlinie kręgowców, kościach, skórach i martwych bezkręgowcach. Odnotowano przypadki niszczenia jaj i poczwerek *Lymatria dispar* (L.) (*Lepi-*

doptera). Wymieniany z 16 krain. Z Roztocza znany z dwóch stanowisk. Z Dolnego Śląska, jak też z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, ostatnio wykazywany około pięćdziesiąt lat temu (BURAKOWSKI i in. 1986).

Dermestes lardarius LINNAEUS, 1758

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 14 V 1993, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Syców - Ślizów, Arboretum Leśne (XS88), IV–VI 2004, 40 exx.: 28 exx. imago, 12 exx. larw, zebrane z gablot entomologicznych zawierających *Agria tau* (L.), *Smerinthus ocellata* (L.), *Laothoe populi* (L.), *Endromis versicolora* (L.), *Dilina tiliae* **Autor!**. (Larwy żerowały w odwłokach samców wyżej wymienionych gatunków motyli, natomiast na okazach samic, które wcześniej złożyły jaja, nie było śladów żerowania, pomimo że były przechowywane w tej samej gablocie – obserw. J. BUDZIK. Może to być związane ze zdecydowanie większą zawartością substancji białkowo-tłuszczowych w odwłokach samców, samice bowiem były uśpione po złożeniu jaj); 8 larw, z martwych poczwerek *Papilio machaon* L., *Smerinthus ocellata*; 20 V 2004, 218 exx.: 26 exx. imago, 192 exx. larw, z martwego mysołowa (*Buteo buteo*), leg. J. BUDZIK.
- Puszcza Białowieża: Białowieża (FD94), 22 IV 1993, 1 ex.; 15 V 1986, 1 ex., leg. J. GUTOWSKI.
- Śląsk Dolny: Dąbrowa Niemodlińska (XS91), 8 X 1975, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Wrocław - Karłowice (XS46), 7 VI 2004, 4 exx., ze strychu budynku Instytutu Mikrobiologii UWr., ul. Przybyszewskiego, leg. M. KADEJ; Wrocław - Śródmieście (XS46), 9 V 1979, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Małopolska: Pińczów (DA69), 13 V 1991, 1 ex., leg. J. KANIA.
- Sudety Zachodnie: Szklarska Poręba Średnia (WS33), 16–24 VII 1995, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

Kosmopolityczny gatunek. W Polsce pospolity, znany z 21 krain. Jest to gatunek synantropijny. Larwy przed przepoczwarczeniem drążą chodniki w drewnie, zaprawie murarskiej, korku, wyrobach tekstylnych, itp. Jest groźnym szkodnikiem powodującym straty w magazynach i składach produktów pochodzenia zwierzęcego (BURAKOWSKI i in. 1986).

Dermestes bicolor FABRICIUS, 1781

- Śląsk Dolny: Wrocław - Śródmieście (XS46), 18 VI 1975, 1 ex.; 10 V 1981, 1 ex.; 30 V 1982, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

W Polsce niezbyt częsty. Występuje w gniazdach dzikich ptaków (bocianów, dziuplaków), na fermach drobiu, w gołębnikach i przydomowych kurniach. W polskich warunkach klimatycznych rozwija się jedno pokolenie. Zimuje postać dojrzała. Podawany z 7 krain (BURAKOWSKI i in. 1986). Z Dolnego Śląska ostatnio wykazany około sześćdziesiąt lat temu.

Attagenus unicolor (BRAHM, 1791)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poznań - Jeżyce, ul. Kraszewskiego (XU30), 9 V 2004, 29 exx.: 1 ex. imago, 28 exx. larw, strych w kamienicy, zebrane z martwego gołębia *Columba livia* GMEL. f. *domestica*, leg. G. GOŁASZEWSKA et R. RUTA.
- Podlasie: Biebrzański PN, Szostaki, 26 VI 1978, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Puszcza Białowieża: Białowieża (FD94), 28 VII 1982, 1 ex. leg. L. BOROWIEC.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Fabryczna, ul. Bajana (XS36), 14 VI 2004, 1 ex., w nowym budownictwie w mieszkaniu, leg. D. TARNAWSKI; Wrocław - Śródmieście, Ogród Botaniczny UW. (XS46), 24 IV 1975, 1 ex.; 15 VI 1990, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; 6 V 1991, 1 ex., w budynku Instytutu Zoologicznego UW., leg. J. KANIA; 15 I 2004, 3 exx. z larw, z gabloty ze zbiorami entomologicznymi Instytutu Zoologicznego, ul. Sienkiewicza 21, leg. A. MALKIEWICZ; 27 V 2004, 1 ex., z martwego gołębia *Columba livia* f. *domestica*, strych Instytutu Zoologicznego, ul. Sienkiewicza 21, leg. M. KADEJ; 8 VI 2004, 1 ex., w tramwaju, leg. S. ADAMEK.
- Roztocze: Krasnobród (FB50), 25 VI 1990, 2 exx., leg. L. BOROWIEC.

Gatunek kosmopolityczny. W Polsce pospolicie występujący zarówno na swobodzie, jak i w mieszkaniach, magazynach oraz składach produktów pochodzenia zwierzęcego. Znany z 20 krain. Ostatnia wzmianka o nim z Dolnego Śląska, jak też z Roztocza, pochodzi sprzed prawie stu lat (BURAKOWSKI i in. 1986).

Attagenus pellio (LINNAEUS, 1758)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poroże ad Turek (CC26), 6 VI 2004, 1 ex., ze strychu starego murowanego domu jednorodzinnego, leg. S. ADAMEK; Prażuchy ad Kalisz (BC93), 6 VI 2004, 1 ex., ze strychu drewnianego domu jednorodzinnego (leg. S. ADAMEK).
- Śląsk Dolny: Kamieniec Wrocławski (CD45), 2 VI 1991, 1 ex., leg. J. KANIA; Sulistrowiczki, gm. Sobótka (XS24), 9 V 2004, 29 exx.: 3 exx. imago, 26 exx. larw, na strychu domu mieszkalnego, wśród padłych owadów, pajaków i ich starych sieci, leg. R. J. POMORSKI; Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 1 ex., na białych kwiatach tawuły – *Spiraea* sp.*; 7 VI 2004, 4 exx., ze strychu budynku Instytutu Mikrobiologii UW., ul. Przybyszewskiego, leg. M. KADEJ; Wrocław - Wojnów (XS46), VI 1990, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

*Najprawdopodobniej *Spiraea* × *cinerea* – mieszańiec z rodziny *Rosaceae* – bardzo często nasadzany jako roślina ozdobna. Mieszańce i kultywary z rodzaju *Spiraea* są bardzo trudne w identyfikacji, z uwagi na niestabilność cech oraz dużą zmienność morfologiczną. W przypadku tej grupy najbezpieczniej stosować nazwę rodzajową *Spiraea* sp.

– Roztocze: Bukowa Góra, 22–23 VI 1990, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

Kosmopolityczny i synantropijny gatunek. W Polsce pospolity na obszarze całego kraju. Podawany z 18 krain. W ciągu roku tylko jedna generacja. Często spotykany na wiosnę na kwiatach, gdzie odżywia się nektarem i pyłkiem. Znany jako groźny szkodnik magazynowy w składach skór, futer, suszonego mięsa, ryb, wyrobów wełnianych, rogu i innych produktów pochodzenia zwierzęcego (BURAKOWSKI i in. 1986).

Megatoma undata (LINNAEUS, 1758)

– Puszcza Białowieska: Białowieża (FD94), 23 VI 1991, 1 ex., leg. J. KANIA.
– Śląsk Dolny: Masyw Ślęży, Sobótka - Wieżyca (XS24), 14 IV 1984, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Muszkowice (XS31), 28 IV 1983, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Ryczyn n. Oława (XS64), 18 V 1985, 1 ex., leg. J. KANIA.

Spotykany rzadko i pojedynczo. Obserwowany w starych drzewach, dziuplach, chodnikach larw innych owadów, gniazdach żądłówek, starych ulach pszczelich oraz w budynkach mieszkalnych. W Polsce na obszarze całego kraju. Wykazwany z 17 krain. Z Dolnego Śląska ostatnio podawany około siedemdziesiąt lat temu (BURAKOWSKI i in. 1986).

Globicornis nigripes (FABRICIUS, 1792)

– Puszcza Białowieska: Białowieża (FD94), 24 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
– Śląsk Dolny: Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 3 exx., na białych kwiatach *Spiraea* sp., leg. R. RUTA; Wrocław - Zakrzów (XS47), 11 VI 2004, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

W Polsce rzadko spotykany, znany tylko z siedmiu krain. Większość danych o nim pochodzi z ubiegłego stulecia. Obserwowany od kwietnia do lipca na kwiatach roślin biało kwitnących: tarniny, głogu, jarzębiny (BURAKOWSKI i in. 1986).

Ctesias serra (FABRICIUS, 1792)

– Puszcza Białowieska: Białowieża vic. (FD94), o. 161–163, 24 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

W Polsce na całym obszarze poza partiami górskimi. Podawany z 17 krain. Larwy spotykane w pobliżu sieci pajęczych, w dziuplach starych drzew lub pod korą (BURAKOWSKI i in. 1986).

Trogoderma versicolor (CREUTZER, 1799)

– Nizina Mazowiecka: Milanówek (DC77), 10 IV 2004, 3 exx. z larw, z gabloty entomologicznej, leg. R. HOŁYŃSKI.

- Śląsk Dolny: Wrocław - Popowice (XS36), 22 XII 2003, 1 ex. ♂, ze ściany pomieszczenia mieszkalnego w bloku wielopiętrowym, leg. R. STELMASZCZYK.
- Wyżyna Małopolska: Góry Pieprzowe n. Sandomierz (EB51), 23 V 1994, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

Gatunek sporadycznie notowany, chociaż występuje prawdopodobnie na całym obszarze Polski. Wykazywany z 13 krain. Wielokrotnie podawany z Niziny Mazowieckiej przez MROCZKOWSKIEGO. Z Dolnego Śląska wykazywany z Wrocławia pod koniec XIX wieku (BURAKOWSKI i in. 1986).

Trogoderma glabrum (HERBST, 1783)

- Śląsk Dolny: Wrocław - Śródmieście (XS46), III 1991, 1 ex., leg. J. KANIA; 15 I 2004, 30 exx.: 1 ex. imago, 29 exx. larw, z gabloty ze zbiorami entomologicznymi Instytutu Zoologicznego, ul. Sienkiewicza 21, leg. A. MALKIEWICZ.

Gatunek szeroko rozmieszczony w całej Holarktyce. W Polsce prawdopodobnie liczny na całym obszarze, poza wyższymi partiami górskimi, ale spotykany rzadko i pojedynczo. Znany z 16 krain. Większość danych z Dolnego Śląska pochodzi z przełomu XIX i XX wieku (BURAKOWSKI i in. 1986).

Trinodes hirtus (FABRICIUS, 1781)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 19 VI 1992, 1 ex.; 3 VII 1992, 1 ex.; 17 VII 1992, 2 exx., leg. L. BOROWIEC.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Karłowice (XS46), 7 VI 2004, 1 ex., ze strychu budynku Instytutu Mikrobiologii UW., ul. Przybyszewskiego, leg. M. KADEJ; Wrocław - Park Szczytnicki (XS46), 28 V 2000, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Sudety Wschodnie: Masyw Śnieżnika, Góra Śnieżnik (XR36), 5 VII 1993, 1 ex., leg. J. KANIA.

Gatunek o ciekawej ekologii, silnie związany z poziomo budowanymi sieciami pajęczymi. Obserwowany był w pobliżu sieci, ale także na sieciach, gdzie żywi się resztkami pozostawionymi przez pająki. Larwy silnie pokryte szczecinkami, co prawdopodobnie chroni je przed atakami pająków. Wykazywany z 14 krain. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej znany z Głogowa i Nowej Soli. Ostatnie dane z Dolnego Śląska pochodzą sprzed stu lat (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus pimpinellae (FABRICIUS, 1775)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 16 V 1975, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Prażuchy ad Kalisz (BC93), 6 VI 2004, 13 exx., z bia-

- łych kwiatów ogrodowych – margaretek, leg. S. ADAMEK; Szpetal Górny (CD73), 25 V 2000, 1 ex., leg. W. JĘDRYCKOWSKI.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 1 ex., na białych kwiatach *Spiraea* sp., leg. M. KADEJ; 20 V 2004, 7 exx., z białych kwiatów *Spiraea* sp., leg. S. ADAMEK; Wrocław - Świniary (XS37), 20 V 2004, 7 exx., leg. J. KANIA.
 - Wyżyna Małopolska: Góry Pieprzowe n. Sandomierz (EB51), 23 V 1994, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
 - Góry Świętokrzyskie: Grzegorzowice (EB13), 20 V 1993, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
 - Sudety Wschodnie: Pokrzywna (XR77), 29 V 2004, 1 ex., z białych kwiatów *Spiraea* sp., leg. D. TARNAWSKI.
- Gatunek szeroko rozprzestrzeniony. Wykazywany z 19 krain. Larwy spotykane w kurnikach, gołębnikach, gniazdach ptaków (głównie bocianich). Imago spotykane na kwiatach od kwietnia do lipca (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus scrophulariae (LINNAEUS, 1758)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poroże ad Turek (CC26), 3 VI 2004, 1 ex., z parapetu okna domu mieszkalnego, leg. S. ADAMEK.
- Nizina Mazowiecka: Warszawa - Jelonki (DC98), 21 V 1999, 2 exx.; 3 VI 1999, 3 exx.; 18 VI 1999, 1 ex.; 24 V 2000, 8 exx., leg. W. JĘDRYCKOWSKI.
- Podlasie: Biebrzański PN, Osowiec, 2 V 1999, 1 ex., leg. J. GUTOWSKI.
- Puszcza Białowiecka: Białowieża – Czerlonka (FD94), 19 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Puszcza Białowiecka ad Topiło (FD94), 15 V 1993, 1 ex., leg. J. GUTOWSKI.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 1 ex., na białych kwiatach *Spiraea* sp., leg. M. KADEJ; 20 V 2004, 3 exx., z białych kwiatów *Spiraea* sp., leg. S. ADAMEK; Wrocław - Śródmieście (XS46), 30 V 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; Wrocław - Wojnów (XS46), 2 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Małopolska: Pińczów (DA69), 22 V 1992, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Góry Świętokrzyskie: Ostrowiec Świętokrzyski (EB24), 23 IV 2000, 3 exx., leg. W. JĘDRYCKOWSKI.

Występuje w całym kraju. Podawany z 19 krain. Pojawia się od kwietnia do lipca. Łatwy do zaobserwowania na kwiatach, gdzie samice pożywiają się nektarem i pyłkiem. Jest to niezbędna czynność przed złożeniem jaj przez samicę (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus picturatus makolskii MROCZKOWSKI, 1950

- Nizina Mazowiecka: Warszawa - Jelonki (DC98), 3VI 1999, 8 exx., leg. W. JĘDRYCZKOWSKI; Warszawa - Łazienki (EC08), 26 III 1999, 1 ex.; 1 IV 1999, 1 ex.; 2 IV 1999, 1 ex.; 9 IV 1999, 1 ex.; 16 IV 1999, 1 ex.; 20 IV 1999, 1 ex.; 27 IV 1999, 1 ex.; 6 III 2000, 1 ex.; 21 V 2000, 2 exx.; 22 V 2000, 1 ex., 24 V 2000, 8 exx., leg. W. JĘDRYCZKOWSKI.

Występuje na swobodzie, ale także w magazynach, mieszkaniach. Poławiany z białych kwiatów tawuły, głogu, baldaszkowatych i drzew owocowych, gdzie odżywiają się pyłkiem i nektarem. Znany jedynie z kilku stanowisk z Niziny Mazowieckiej (BURAKOWSKI i in. 1986). Warszawa jest „locus typicus” tego gatunku.

Anthrenus verbasci (LINNAEUS, 1767)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 2 VII 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Nizina Mazowiecka: Warszawa - Łazienki (EC08), 27 IV 2000, 1 ex., leg. W. JĘDRYCZKOWSKI.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 1 ex., na białych kwiatkach *Spiraea* sp., 5 VI 2004, 36 exx.; 6 VI 2004, 38 exx.; 7 VI 2004, 9 exx.; 8 VI 2004, 8 exx., ze strychu budynku Instytutu Mikrobiologii, parapet okienny, w pobliżu sieci pajęczych; 25 VI 2004, 8 exx., leg. M. KADEJ; Wrocław - Śródmieście, ul. Sienkiewicza 21 (XS46), 15 III 1991, 1 ex.; 23 III 1991, 1 ex.; 3 V 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC; 3 V 1991, 7 exx., leg. J. KANIA; 27 V 2004, 1 ex., strych Instytutu Zoologicznego, z martwego gołębia *Columba livia* f. *domestica*, leg. M. KADEJ.

Jeden z najczęściej spotykanych skórników. Wykazywany z 15 krain. Na wiosnę występujący w sąsiedztwie *A. pimpinellae* oraz *A. scrophulariae* na tych samych kwiatkach. Jest częstym szkodnikiem zbiorów entomologicznych lub innych materiałów muzealnych, znany także jako groźny szkodnik magazynowy w składach skór, futer, suszonego mięsa, ryb, wyrobów wełnianych, rogu i innych produktów pochodzenia zwierzęcego. Spotykany zazwyczaj w miastach (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus museorum (LINNAEUS, 1761)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka (XT51), 25 VII 1989, 1 ex.; 17 VII 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Nizina Mazowiecka: Warszawa - Jelonki (DC98), 30 V 1999, 1 ex.; 26 VI 2000, 1 ex., leg. W. JĘDRYCZKOWSKI; Warszawa - Łazienki (EC08), 14 II 2000, 7 exx.; 6 III 2000, 2 exx.; 24 V 2000, 3 exx., leg. W. JĘDRYCZKOWSKI.

- Puszcza Białowieża: Białowieża (FD94), 15 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Śląsk Dolny: Sulistrowiczki, gm. Sobótka (XS24), 9 V 2004, 4 exx., na strychu domu mieszkalnego, pośród padłych owadów, pająków i ich starych sieci, leg. R. J. POMORSKI; Wrocław - Karłowice (XS46), 8 V 2004, 1 ex., na białych kwiatkach *Spiraea* sp.; 4 VI 2004, 3 exx.; 6 VI 2004, 1 ex., ze strychu budynku Instytutu Mikrobiologii UW., ul. Przybyszewskiego, leg. M. KADEJ; Wrocław - Śródmieście (XS46), III 1991, 1 ex., leg. J. KANIA.
- Sudety Wschodnie: Kletno (XR36), 2 VII 1993, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
Pospolity na całym obszarze kraju. Wykazywany z 21 krain. Larwy występują w gniazdach ptaków i ssaków, pod korą drzew, rzadko w domach mieszkalnych (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus olgae KALÍK, 1946

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poznań - Jeżyce, ul. Kraszewskiego (XU30), 9 V 2004, 98 exx.: 14 exx. imago, 84 exx. larw, strych w kamienicy, zebrane z martwego gołębia *Columba livia* f. *domestica*, leg. G. GOŁASZEWSKA et R. RUTA.
Larwy są groźnymi szkodnikami zbiorów entomologicznych. W Polsce znany z nielicznych stanowisk. Podawany tylko z 5 krain (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Anthrenus fuscus OLIVIER, 1789

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Miłicka (XT51), 25 VII 1989, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
- Wyżyna Małopolska: Pińczów – Skowronno (DA39), 10 V 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.
Wykazywany z 16 krain. Pojawia się od maja do lipca, głównie na białych kwiatkach roślin naczyniowych. Spotykany w gniazdach ptaków, a także w pobliżu sieci pajęczych (BURAKOWSKI i in. 1986).

Anthrenus polonicus MROCZKOWSKI, 1951

- Nizina Mazowiecka: Warszawa - Jelonki (DC98), 24 V 2000, 1 ex., leg. W. JĘDRYCKOWSKI.
- Puszcza Białowieża: Białowieża (FD94), 15 VI 1991, 1 ex., leg. L. BOROWIEC.

Gatunek stosunkowo niedawno opisany z Polski. Jego rozszedlenie nie jest jeszcze dobrze poznane. Do tej pory podawany z 8 krain. Warszawa jest locus typicus dla *A. polonicus* (BURAKOWSKI i in. 1986).

SUMMARY

It was in 1986 that the first and exhaustive data on distribution of *Dermestidae* family in Poland were presented by BURAKOWSKI et al. (1986). After that, only few papers including some faunistic records were published (KANIA 1991; KUBISZ & SZWAŁKO 1991, 1994; BUNALSKI 1997; BURAKOWSKI et al. 2000). Still, our knowledge on the occurrence of *Dermestidae* in many regions of Poland is relatively poor and fragmentary.

PIŚMIENNICTWO

- BUNALSKI M. 1997: Nowe dane o występowaniu w zachodniej Polsce niektórych gatunków z rodziny skórnikowatych (*Coleoptera*, *Dermestidae*). *Wiad. entomol.*, **15**: 252-253.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986: Chrząszcze *Coleoptera* – *Dermestoidae*, *Bostrichoidea*, *Cleroidea* i *Lymexyloidea*. *Kat. Fauny Pol.*, Warszawa, **XXIII**, **11**: 1-243.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000: Chrząszcze *Coleoptera* – Uzupełnienia tomów 2–21. *Kat. Fauny Pol.*, Warszawa, **XXIII**, **22**: 1-252.
- KANIA J. 1991: *Trogoderma angustum* (SOLIER, 1849) (*Coleoptera*, *Dermestidae*) we Wrocławiu. *Wiad. entomol.*, **10**: 153-155, 2 ryc.
- KUBISZ D., SZWAŁKO P. 1991: Nowe dla Podlasia i Puszczy Białowieskiej gatunki chrząszczy (*Coleoptera*). *Wiad. entomol.*, **10**: 5-14, 4 ryc.
- KUBISZ D., SZWAŁKO P. 1994: Chrząszcze (*Coleoptera*) nowe dla fauny Polski. *Wiad. entomol.*, **13**: 13-19, 4 ryc.
- MROCZKOWSKI M. 1975: *Dermestidae* – Skórnikowate (*Insecta: Coleoptera*). *Fauna Pol.*, Warszawa, **4**: 1-163.